

نام و نام خانوادگی: .....  
 مقطع و رشته: دهم انسانی  
 نام پدر: .....  
 شماره داوطلب: .....  
 تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه

جمهوری اسلامی ایران  
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران  
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران  
 دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد دوره دوم رسالت  
 آزمون پایان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۹۸-۱۳۹۷

نام درس: علوم و فنون  
 نام دبیر: گیتا ذاکری  
 تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۴  
 ساعت امتحان: ۰۰:۰۸ صبح / عصر  
 مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

محل مهر و امضاء مدیر		نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:
		نام دبیر:	تاریخ و امضاء:	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:
۴	سؤالات	۴	۴	۴	۴
۱	<p>به سوالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید.</p> <p>الف) آنچه ذهن را به پویایی در می آورد چه نام دارد؟</p> <p>ب) کتاب اوستا در چه دوره ای کتابت شد؟</p> <p>ج) آثار باستانی به عنوان نمونه، فرمان ها و نامه های شاهان هخامنشی با چه خطی نوشته می شد؟</p> <p>د) در دوره ی اشکانیان کدام زبان رایج بوده است؟</p>	۱	۱	۱	۱
۱	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.</p> <p>الف) زبانهایی که در ایران و در مناطق هم جوار ویژگیهای مشترک داشتند را ..... می نامند.</p> <p>ب) فارسی باستان در دوره ی ..... رایج بود.</p> <p>ج) موضوع شاهنامه ی ابومنصوری ..... است.</p> <p>د) آثار پهلوی که ترجمه ی عربی و فارسی آنها موجود است عبارتند از: .....</p>	۱	۱	۱	۱
۰/۵	<p>به پرسش های زیر، پاسخ کامل دهید.</p> <p>الف) تاریخ بلعمی را به طور کامل معرفی کنید</p>	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵
۱/۵	<p>ب) در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم چه نوع شعرهایی رواج داشت؟ برای هر نوع شعری، نام یک شاعر را ذکر کنید.</p>	۱/۵	۱/۵	۱/۵	۱/۵
صفحه ی ۱ از ۴					

۲	<p>با توجه به شعر زیر، جدول را کامل کنید.</p> <p>به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست / عاشقم بر همه عالم که همه عالم از اوست          به غنیمت شمر ای دوست دمی عیسی صبح / تا دل مرده مگر زنده کنی کاین دم از اوست          به حلاوت بخورم زهر که شاهد ساقی است / به ارادت ببرم درد که درمانم از اوست          زخم خونینم اگر به نشود به باشد / خنک آن زخم که هر لحظه مرا مرهم از اوست</p> <table border="1" data-bbox="197 387 1430 936"> <thead> <tr> <th data-bbox="1203 387 1430 443">موضوع</th> <th data-bbox="197 387 1203 443">شرح و توضیح</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1203 443 1430 607">نوع لحن</td> <td data-bbox="197 443 1203 607"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1203 607 1430 770">قلمرو زبانی</td> <td data-bbox="197 607 1203 770"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1203 770 1430 936">قلمرو ادبی</td> <td data-bbox="197 770 1203 936"></td> </tr> </tbody> </table>	موضوع	شرح و توضیح	نوع لحن		قلمرو زبانی		قلمرو ادبی		۴
موضوع	شرح و توضیح									
نوع لحن										
قلمرو زبانی										
قلمرو ادبی										
۲	<p>دو ویژگی قلمروی فکری و دو ویژگی از قلمرو ادبی در متن زیر بنویسید.</p> <p>هر که به امور دنیایی روی آورد و از سعادت آخرت خود غفلت کند، همچون آن مرد است که از پیش اشتر مست بگریخت و به ضرورت، خویشان در چاهی آویخت... نظر بر قعر چاه افکند، ازدهایی سهمناک دید؛... پس من دنیا را بدان چاه پرافت مانند کردم و... ازدها را مانند کردم به مرجعی که از آن چاره نتواند بود؛ هر آینه بدو باید پیوست و آنگاه ندامت سود ندارد.</p> <p>فکری:</p> <p>ادبی:</p>	۵								
۲	<p>در ابیات زیر، آرایه‌های «تشبیه، اغراق، کنایه و واج‌آرایی» را بیابید.</p> <p>خروش آمد و ناله‌ی کرنای / دم‌نای رویین و هندی درای</p> <p>زمین آمد از سم اسپان به جوش / به ابر اندر آمد فغان و خروش</p> <p>چو برخاست از دشت گرد سپاه / کس آمد بر رستم از دیدگاه</p> <p>که آمد سپاهی چو کوه گران / همه رزمجویان کندآوران</p> <p>ز تیغ دلیران هوا شد بنفش / برفتند با کاویانی درفش</p>	۶								
صفحه ی ۲ از ۴										

۲	<p>انواع سجع را در مثالهای زیر، مشخص کنید.</p> <p>الف) محبت را غایت نیست از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست.</p> <p>ب) پشت و پناه سپاه من بود، در دیده‌ی دشمنان خار و بر روی دوستان، خال.</p> <p>ج) گفت خاموش که در پستی مردن به که حاجت پیش کسی بردن.</p> <p>د) بزرگان گفته اند: دولت نه به کوشیدن است، چاره کم جوشیدن است.</p>	۷
۲	<p>در مثالهای زیر، واج آرای و واژه آرای را بیابید.</p> <p>الف) سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز / همچو سرمستان به بستان پای کوب و صبح خیز</p> <p>ب) گر اظهار پشیمانی کند گردون مشو ایمن / که بدعهد از پشیمانی پشیمان زود می گردد</p> <p>ج) خواب نوشین بامداد رحیل / بازدارد پیاده را ز سبیل</p> <p>د) طاقت سر بریدنم باشد / وز حبیبم سر بریدن نیست</p>	۸
۱	<p>صامت‌ها و مصوت‌های مصراع زیر را بنویسید.</p> <p>شب عاشقان بیدل چه شبی دراز باشد</p>	۹
۱	<p>برای کاربرد گوناگون هر یک از واجهای زیر، یک مثال بزنید.</p> <p>صامت «و»: مصوت «ی»:</p> <p>صامت «ه»: مصوت «و»:</p>	۱۰
صفحه ی ۳ از ۴		

۲	بیت « تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی / تا شب نرود صبح پدیدار نگردد » تقطیع هجایی کنید و علامت عروضی آن را بگذارید.	۱۱
۲	علامت هجایی کدام یک از مصراع های زیر، تکرار چهار بار ( U ___ ) است؟ الف) دانه چو طفلی است در آغوش باد ب) آن را که چنین دردی از پای دراندازد ج) در دام فتاده آهوئی چند د) من از آن حسن روزافزون که یوسف داشت فهمیدم	۱۲
صفحه ی ۴ از ۴		

نام درس: علوم و فنون  
نام دبیر: گیتا ذاکری  
تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰ / ۴  
ساعت امتحان: ۸ صبح / عصر  
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران  
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران  
دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحد دوره دوم رسالت  
کلید سؤالات پایان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۹۷-۹۸



ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	الف) متن (ب) ساسانی (ج) میخی (د) پهلوی یا فارسی میانه	
۲	الف) زبانهای ایرانی (ب) هخامنشیان (ج) تاریخ گذشته ی ایران (د) کلیله و هزار و یک شب	
۳	الف) ابوعلی بلعمی به دستور امیر نوح سامانی ماموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمدبن جریر طبری نوشته است تحت عنوان تاریخ ملوک و الرسل به فارسی برگرداند ب) شعر مدحی (عنصری) / حماسی (فردوسی) / غنایی (رودکی)	
۴	نوع لحن: عاشقانه عارفانه و شادی گرا قلمرو زبانی و ادبی به عده دانش آموز است.	
۵	فکری: ناپایداری دنیا / پر آفت و آسیب بودن دنیا / غفلت نورزیدن نسبت به جهان باقی ادبی: دو تشبیه را دانش آموز باید تشخیص دهد.	
۶	بیت ۲: اغراق بیت ۳: واج آرایبی س بیت ۴: تشبیه بیت ۵: بنفش شدن هوا: کنایه	
۷	الف) مطرف (ب) متوازن (ج) متوازی (د) متوازی	
۸	الف) واج ارایبی (ب) واژه ارایبی (ج) واج ارایبی (د) واژه ارایبی	
۹	به عهده دانش آموز	
۱۰	وحید = دیر - خانه - دور	
۱۱	به عهده دانش آموز	
۱۲	گزینه د	
جمع بارم : ۲۰۰ نمره	نام و نام خانوادگی مصحح : گیتا ذاکری	امضاء: